

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyní JUDr. Kateřinou Štěpánovou, Ph.D., ve věci

žalobce: **A.Y.**
státní příslušnost Arménie
t. č. pobyt v Zařízení pro zajištění cizinců Vyšní Lhoty
Vyšní Lhoty 234, 739 51 Vyšní Lhoty
právně zastoupen JUDr. Tomášem Štípkem, advokátem
sídlem Ostravská 2966, 756 61 Rožnov pod Radhoštěm

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra České republiky**
sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 1. 2025, č. j. OAM-64/VL-VL12-D10-Z-2025, o zajištění v zařízení pro zajištění cizinců,

takto:

- I. Rozhodnutí Ministerstvo vnitra České republiky ze dne 17. 1. 2025, č. j. OAM-64/VL-VL12-D10-Z-2025, **se ruší.**
- II. Žalovaný je **povinen zaplatit** žalobci náklady řízení ve výši 12 269 Kč k rukám advokáta JUDr. Tomáše Štípky, a to do 30 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí.

Odůvodnění:

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

I. Vymezení věci

1. V předmětné věci se žalobce domáhá přezkumu výše označeného rozhodnutí, jímž žalovaný žalobce zajistil v zařízení pro zajištění cizinců dle § 46a odst. 1 písm. d) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). Dle § 46a odst. 5 téhož zákona stanovil žalovaný dobu trvání zajištění d 28. 2. 2025 s možností dalšího prodloužení.

II. Skutková zjištění vyplývající z obsahu správního spisu

2. Dne 11. 1. 2025 cizinecká policie rozhodla o zajištění žalobce dle § 124b odst. 1 písm. c) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“) za účelem realizace jeho vycestování. Lustrací totiž zjistila, že žalobce je na základě opatření Francouzské republiky (rozhodnutí prefektury v Moselle, jak je specifikováno v rozhodnutí o zajištění cizinecké policie) evidován v systému smluvních států SIS II ode dne 21. 6. 2024 do 21. 6. 2029; po tuto dobu je mu odepřen vstup a pobyt na území členských států Evropské unie.
3. V protokolu o podání vysvětlení dne 11. 1. 2025 žalobce ve správním řízení vedeném cizineckou policií vypověděl, že do České republiky přicestoval v roce 1993, od roku 1995 zde žije nepřetržitě, absolvoval zde základní i střední školu, získal dále bakalářský titul. Pracoval na několika IT pozicích, aktuálně je nezaměstnaný. Žalobce je ženatý, má dvě nezletilé děti. Manželka žalobce se aktuálně nachází v Arménii, skončila platnost jejího pobytového oprávnění. Nezletilé děti žalobce žijí s ním a jeho rodiči v X, kde navštěvují základní školu. S péčí o děti žalobci vypomáhají prarodiče. V minulosti se žalobce dopustil několika trestných činů, naposledy v roce 2021. V červenci 2021 se žalobce vrátil s manželkou do Arménie, v roce 2022 sám odcestoval do Francie, kde požádal o mezinárodní ochranu. Ve Francii pobýval asi 7 měsíců, požádal tam o mezinárodní ochranu, jeho žádost francouzské orgány zamítly, následně se vrátil do České republiky. Po dobu jeho nepřítomnosti o děti žalobce pečovali prarodiče. Žalobce uvedl, že mu v případě návratu do země původu nehrozí žádné nebezpečí na zdraví či životě. V zemi původu vlastní byt, kde má hlášen trvalý pobyt. Žalobce je zdrav.
4. Dne 14. 1. 2025 podal žalobce žádost o mezinárodní ochranu.
5. Ze záznamu o výsledku porovnání otisků prstů EURODAC plyne, že žalobce podal žádost o mezinárodní ochranu ve Francouzské republice dne 27. 2. 2023.
6. Napadeným rozhodnutím dne 17. 1. 2025 žalovaný rozhodl o tzv. přezajištění žalobce dle § 46a odst. 1 písm. d) zákona o azylu. Konstatoval, že žalobce vstoupil na území České republiky neoprávněně. Dne 6. 2. 2023 byl žalobci pravomocně ukončen trvalý pobyt v České republice a dle opatření Francouzské republiky je žalobci odepřen vstup a pobyt na území členských států Evropské unie do 21. 6. 2029. O mezinárodní ochranu požádal až po zadržení cizineckou policií, zajištění za účelem realizace vycestování a umístění do zařízení pro zajištění cizinců. Dřívějšímu podání žádosti nic nebránilo. Žalovaný dovodil, že žádost o mezinárodní ochranu podal žalobce pouze z důvodu oddálení, zamření či znemožnění realizace vycestování. Dále usoudil, že uplatnění alternativ dle § 47 zákona o azylu by

v případě žalobce nebylo neúčinné. Dle žalovaného žalobce není osobou vyloučenou z aplikace § 46a odst. 1 zákon o azylu, neboť na podkladě jeho vyjádření nelze konstatovat, že by byl zranitelnou osobou ve smyslu § 2 odst. 1 písm. i) zákon o azylu. Neužívá pravidelně léky a nemá závažné zdravotní omezení. Žalovaný dále uvážil o délce zajištění.

III. Žaloba

7. Žalobce nejprve upozorňuje, že dne 20. 1. 2025 podal ke Krajskému soud v Ostravě žalobu proti rozhodnutí cizinecké policie o svém zajištění ze dne 11. 1. 2025 a shrnuje důvody této žaloby následovně: cizinecká policie v rozhodnutí pominula vypořádat dopady do rodinného života žalobce, práva jeho nezletilých dětí a aktuální okolnosti života žalobce; žalobce má na území České republiky pevné rodinné vazby, je otcem dvou nezletilých dětí, které navštěvují české vzdělávací instituce, bydlí v Markvartovicích s rodiči žalobce; žalobce má celoživotní rodinné, pracovní i sociální vazby k České republice, kde nepřetržitě žije od roku 1995; posuzování veřejného pořádku musí zohlednit aktuální riziko, nikoli historické skutečnosti; žalovaný nezohlednil nejlepší zájem dětí ve smyslu čl. 3 Úmluvy o právech dítěte; děti jsou na otci závislé; důsledkem napadeného rozhodnutí je jejich vzájemné odloučení.
8. Žalobce uvádí, že žalobu proti napadenému rozhodnutí odůvodňuje stejně jako žalobu směřující proti rozhodnutí cizinecké policie ze dne 11. 1. 2025.
9. Napadené rozhodnutí má za nezákonné pro porušení vnitrostátního i mezinárodního práva a navrhuje jeho zrušení.

IV. Vyjádření žalovaného

10. Ve vyjádření ze dne 23. 1. 2025 žalovaný vyzdvihuje, že žalobce podal žádost o mezinárodní ochranu až po zadržení cizineckou policií, zajištění za účelem realizace vycestování a umístění do zařízení pro zajištění cizinců, byť tak mohl učinit již dříve. Je též přesvědčen, že by žalobce nerespektoval případná zvláštní opatření uložená dle § 47 zákona o azylu.
11. Žalovaný dále poukazuje na judikaturu Nejvyššího správního soudu. Dovozuje z ní, že v případě, kdy rozhoduje o zajištění cizince dle zákona o azylu, není na rozdíl od rozhodování o zajištění dle zákona o pobytu cizinců povinen zabývat se tím, zda zajištění zasahuje do soukromého a rodinného života žalobce.
12. Žalovaný ve vyjádření uzavřel, že v případě žalobce nezasáhl do jeho soukromého a rodinného života.
13. Napadené rozhodnutí považuje za zákonné a žalobní námitky za nedůvodné; navrhl zamítnutí žaloby.

V. Posouzení věci krajským soudem

14. Krajský soud přezkoumal v mezích žalobních bodů [§ 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“)] napadené rozhodnutí,

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná. O žalobě rozhodl krajský soud bez nařízení jednání, a to v souladu s § 46a odst. 8 zákona o azylu.

15. Co se týká rozsahu přezkumu napadeného rozhodnutí, postupoval soud v souladu s požadavky rozsudku Soudního dvora EU ze dne 8. 11. 2022 o předběžné otázce ve spojených věcech C-704/20 a C-39/21, *Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid*. Z něho je nutno dovozovat, že správní soud je povinen při přezkumu rozhodnutí o zajištění cizince přihlížet i k vadám a nezákonnostem rozhodnutí, které zjistí sám, bez ohledu na námítky uplatněné žalobcem. V řízení o přezkumu rozhodnutí o zajištění cizince se proto s ohledem na specifika institutu zajištění neuplatní pravidlo soudního přezkumu v mezích uplatněných žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s. ř. s.) a správní soud je oprávněn, resp. povinen identifikovat případné další nezákonnosti zajištění (viz rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 21. 11. 2022, č. j. 34 Az 36/2022-32, č. 4439/2022 Sb. NSS).
16. Krajský soud v napadeném rozhodnutí zjistil takové vady, k nimž byl povinen přihlídnout i bez návrhu [srovnej § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s.]. Uzavírá proto, že **žaloba je důvodná**.
17. Žalovaný v narativní části svého rozhodnutí shrnuje zjištěný skutkový stav. Konstatuje, že žalobce má na území České republiky dvě nezletilé děti, které zde navštěvují základní školu, bydlí u prarodičů (rodičů žalobce). Prarodiče žalobci vypomáhají s péčí o nezletilé děti. Z obsahu správního spisu je pak patrné (srov. rozhodnutí cizinecké policie o zajištění žalobce ze dne 11. 1. 2025), že nezletilé děti jsou narozené v roce 2018 a 2015, mají povolení k trvalému pobytu na území České republiky, stejně jako rodiče žalobce. Matka nezletilých dětí žije v Arménii.
18. Na základě takto zjištěného stavu ovšem žalovaný činí závěr (srov. strana 4, první odstavec napadeného rozhodnutí), že žalobce není zranitelnou osobou dle § 2 odst. 1 písm. i) zákona o azylu. Znění tohoto ustanovení cituje a k odůvodnění přijatého závěru dodává, že žalobce se nepotýká se závažným zdravotním omezením a neužívá pravidelně léky.
19. Žalovaný nicméně zcela přehlíží, že dle § 2 odst. 1 písm. i) zákona o azylu, který pro účely tohoto zákona vymezuje základní pojmy, se za zranitelnou osobu považuje i *rodič nebo rodina s nezletilým dítětem*.
20. Byť tedy žalovaný skutkově zjišťuje, že žalobce má nezletilé děti, které se nacházejí na území České republiky, jsou skolarizovány v českých vzdělávacích institucích, přičemž jejich matka se aktuálně nachází v Arménii a s péčí o děti žalobci „vypomáhají“ prarodiče, činí závěr o tom, že žalobce není zranitelnou osobou (tedy že není rodičem s nezletilým dítětem!).
21. Takové odůvodnění napadeného rozhodnutí neobstojí. Je zcela nepřezkoumatelné pro svou vnitřní rozpornost. Právní závěry žalovaného totiž nekorespondují se skutkovými zjištěními. Z napadeného rozhodnutí tak není patrný vztah mezi skutkovými úvahami a hodnocením důkazů na straně jedné a právními závěry na straně druhé.

22. Pokud jde o obsah pojmu nepřezkoumatelnosti, odkazuje soud na ustálenou judikaturu Nejvyššího správního soudu (srov. např. rozsudky ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003-52, ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004-73, č. 787/2006 Sb. NSS, ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005-44, č. 689/2005 Sb. NSS, ze dne 17. 1. 2008, č. j. 5 As 29/2007-64, nebo ze dne 25. 5. 2006, č. j. 2 Afs 154/2005-245, ze dne 27. 2. 2019, č. j. 8 Afs 267/2017-38), z níž se podává, že rozhodnutí je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, jestliže není zřejmé, jakými úvahami se soud či správní orgán řídil při naplňování zásady volného hodnocení důkazů či utváření závěru o skutkovém stavu; z jakého důvodu nepovažoval za důvodnou právní argumentaci v žalobě či odvolání nebo vyjádření; proč považoval (žalobní) námitky za liché, mylné nebo vyvrácené, nebo proč subsumoval skutkový stav pod zvolené právní normy. Dle judikatury Ústavního soudu (viz např. nálezy ze dne 20. 6. 1996, sp. zn. III. ÚS 84/94, ze dne 26. 6. 1997, sp. zn. III. ÚS 94/97, a ze dne 21. 10. 2004, sp. zn. II. ÚS 686/02) je jedním z principů, představujících součást práva na řádný proces a vylučujících libovůli při rozhodování, i povinnost soudů, resp. správních orgánů, svá rozhodnutí řádně odůvodnit (ve správním soudnictví srov. § 54 odst. 2 s. ř. s., ve správním řízení § 68 odst. 3 správního řádu).
23. V napadeném rozhodnutí rovněž chybí vypořádání jeho konsekvencí a přiměřenosti z pohledu čl. 8 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a svobod.
24. Žalovaný *prima facie* sice správně odkazuje na některá rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, podle jejichž závěrů žalovaný v případě zajištění cizince dle zákona o azylu není (na rozdíl od případu zajištění cizince podle zákona o pobytu cizinců) povinen zabývat se (explicitně) tím, zda správní vyhoštění či vycestování nepřiměřeně nezasahuje do soukromého a rodinného života cizince (srov. rozsudek NSS ze dne 12. 2. 2016, č. j. 5 Azs 16/2016 - 32, ve spojení s usnesením rozšířeného senátu ze dne 23. 11. 2011, č. j. 7 As 79/2010 - 150, též rozsudek ze dne 21. 3. 2019, č. j. 10 Azs 252/2017 - 89).
25. Žalovaný ovšem již zcela přehlíží, že judikatura Nejvyššího správního soudu za jistých podmínek vyžaduje posuzování zásahu do soukromého a rodinného života i v řízení o zajištění podle zákona o azylu. Uvedené závisí na konkrétních skutkových okolnostech a reálnosti zásahu do těchto práv (viz *a contrario* např. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 2. 2018, č. j. 9 Azs 326/2017-30, v němž skutkově neexistovaly žádné indicie o tom, že by zajištěním cizince, resp. jeho přezajištěním podle zákon o azylu, bylo zasaženo do jeho rodinného a soukromého života, žalovaný pracoval jen s vágní informací, že cizinec má manželku a syna, aniž by k nim uvedl jakékoli bližší identifikační údaje a následně vyšlo najevo, že se jedná o zletilého syna manželky, k němuž cizinec neměl žádný příbuzenský vztah).
26. V nynější věci žalovaný již od počátku disponoval zcela konkrétními informacemi (jak již soud opakovaně výše uvedl) o tom, že žalobce má dvě školou povinné děti, které mají v České republice trvalý pobyt a jsou na péči žalobce závislé, s péčí žalobci toliko „vypomáhají“ prarodiče (ve spise přitom není žurnalizováno žádné rozhodnutí o případném svěření dětí do péče prarodičů) a matka nezletilých dětí se nachází v Arménii.
27. Za takové situace žalovaný jistě měl indicie k tomu, aby se otázkou přiměřenosti zajištění vůči soukromému a rodinnému životu žalobce zabýval (srov. přiměřeně například

rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 4. 2015, č. j. 1 Azs 20/2015-46 a tam citované odkazy). Takové posouzení nicméně krajský soud v napadeném rozhodnutí zcela postrádá. Rodinný život mezi dítětem a rodičem je přitom založen v okamžiku příchodu dítěte na svět a nehraje roli, zda spolu rodiče dítěte žijí či zda je manželství svazkem monogamním nebo polygamním (srov. rozhodnutí ve věci *Berrehab v. Nizozemí* nebo obdobně ve věci *Boughanemi v. Francie*).

28. Závěr o tom, že zajištěním žalobce dle zákona o azylu nedošlo k zásahu do soukromého a rodinného života přitom zcela jistě nemůže činit žalovaný až ve vyjádření k žalobě, jak se stalo v souzené věci (viz předposlední odstavec druhé strany vyjádření ze dne 23. 1. 2025). Absence dostatečného odůvodnění napadeného rozhodnutí totiž nemůže být dodatečně zhojena vyjádřením žalovaného k žalobě (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19.12.2008, č. j. 8 Afs 66/2008–71 či ze dne 28.1.2009, č.j. 1 As 110/2008–99).
29. Krajský soud uzavírá, že napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné primárně pro rozpornost závěru o tom, že žalobce není zranitelnou osobou. Žalovaný rovněž opomněl posoudit v tomto konkrétním případě žalobce dopady svého rozhodnutí z pohledu čl. 8 Evropské úmluvy o ochraně základních práv a svobod, resp. čl. 3 Úmluvy o právech dítěte, byť byl od počátku řízení zpraven o rodinné situaci žalobce.

VI. Závěr a náhrada nákladů řízení

30. Odůvodnění rozhodnutí žalovaného v nynější věci neobstojí pro svou nedostatečnost a napadené rozhodnutí je na místě zrušit pro jeho nepřezkoumatelnost.
31. Krajský soud pro úplnost dodává, že ve výroku tohoto rozsudku současně nevyslovil, že se žalovanému věc vrací k dalšímu řízení. Vychází z právního názoru vysloveného v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 11. 2012, č. j. 9 As 111/2012-34, č. 2757/2013 Sb. NSS, dle něhož „po zrušení rozhodnutí žalovaného o zajištění stěžovatele je nutno na toto rozhodnutí nahlížet, jako kdyby vůbec nebylo vydáno. Neexistuje tak řízení, v němž by mělo být pokračováno (...). Je-li tedy tento úkon ve formě rozhodnutí zrušen, neznamená to současně, že se věc vrací žalovanému k dalšímu řízení, jak je ve správním soudnictví obvyklé (§ 78 odst. 4 s. ř. s.). Naopak to z povahy věci, která je značně specifická a vyžaduje urychlené vyřízení, znamená ukončení řízení před správním orgánem, aniž by se tím, jakkoliv zasahovalo do jeho pravomoci, která byla vyčerpána vydáním původního rozhodnutí.“ Citovaný právní názor je použitelný i na právě řešenou věc a krajský soud nemá důvod postupovat v souzené věci jinak.
32. V této souvislosti důrazně upozorňuje soud na § 46a odst. 13 písm. c) zákona o azylu, podle něhož musí být zajištění podle zákon o azylu „bez zbytečného odkladu bez rozhodnutí ukončeno, rozhodne-li soud o zrušení rozhodnutí o zajištění nebo o prodloužení doby trvání zajištění (...)“.
33. Konečně krajský soud uvádí, že s ohledem na výše předestřený právní názor pro nadbytečnost již nevypočítával další žalobní námitky.

34. V řízení byl plně procesně úspěšný žalobce, jemuž v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. vzniklo právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaný je zavázán k náhradě nákladů řízení žalobci v rozsahu dvou úkonů právní služby – převzetí a příprava zastoupení a sepsání žaloby [§ 11 odst. 1 písm. b) a písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů] v celkové výši 2 x 4 620 Kč, tj. 9 240 Kč [§ 9 odst. 5 a § 7 bod 5 advokátního tarifu], k čemuž náleží náhrada hotových výdajů ve výši 2 x 450 Kč, tj. 900 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Advokát je plátcem daně z přidané hodnoty a jeho odměna s připočtením DPH v zákonné výši činí celkem částku ve výši 12 269 Kč. Tato částka mu bude vyplacena do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu.

Nejvyšší správní soud kasační stížnost proti tomuto rozsudku odmítne pro nepřijatelnost, pokud nebude svým významem podstatně přesahovat vlastní zájmy stěžovatele.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Ostrava 27. ledna 2025

JUDr. Kateřina Štěpánová, Ph.D.
samosoudkyně